

Opinió > Carles Boix | 00:00 h.
27/04/2012

Penjant d'un fil

QUI DIA PASSA, ANY EMPENY

"La sensació de què els polítics estan instal·lats en la més absoluta provisionalitat és encara més aguda a Catalunya"

Carles Boix

Cada dia les coses empitjoren una miqueta més. Cada dia, els polítics (catalans, espanyols i europeus) giren full al calendari i apaguen el llum de la tauleta de nit amb l'esperança que l'endemà hi hagi un tomb i les coses millorin finalment. I així, absorts en la necessitat de sobreviure durant les properes vint-i-quatre hores, converteixen el futur real, comptat per mesos o per anys, en una ombra absent, en un "fet impensable". Fins que, naturalment, el futur real acabar per picar a la porta, amb tota la seva espantosa naturalitat.

Les eleccions franceses s'han convertit ara mateix en l'últim clau ardent on tothom s'agafa per mirar de resoldre el dia a dia. L'esperança és que el senyor Hollande guanyi les eleccions i refaci el pacte d'estabilitat i creixement d'Europa i que, això, finalment, permeti evitar la intervenció de Catalunya i d'Espanya (per aquest ordre). La premissa (krugmaniana) d'aquest argument és que la política econòmica europea és massa restrictiva i està matant tot bri de creixement.

De fet, la política monetària europea és francament expansiva: el tipus de descompte del BCE està per sota de la inflació i Draghi va aprovar crèdits massius per finançar bancs i estats al desembre i al gener. La política fiscal (de reducció del dèficit) és relativament restrictiva. Cal entendre, però, perquè ho és:

1/ La reducció del dèficit és la condició imposada pel Nord per finançar el Sud (de la mateixa manera que qualsevol persona mínimament prudent imposa un certs requisits de conducta a tot aquells individus que vénen a demanar-li un préstec). Sense condicions, no hi hauria ajuda, i, sense ajuda, el Sud faria fallida, que és una eventualitat que la UE no vol contemplar.

2/ Durant la primera fase de la crisi, la política expansiva és va dur a terme (el pla E, per exemple) sense gaire bons resultats. A França, per exemple, el deute públic ha crescut uns 15 punts fins a tocar el 90% del PIB sota l'administració Sarkozy i l'atur ha continuat creixent fins a superar el 10%. Efectivament, hom sempre pot dir que, si no hi hagués hagut expansió, les coses haurien empitjorat encara més. El cas espanyol sembla desmentir aquesta explicació. En tot cas, cal recordar que el mateix Keynes va insistir que el creixement econòmic depèn dels *animal spirits* dels agents econòmics. Què vol dir això? Que si un govern fa una expansió sense crear confiança, l'únic que aconsegueix és crear un munt de deute que acaba aterroritzant tant a les empreses com els consumidors perquè tots calculen que, al capdavall, caldrà apujar els impostos per pagar-lo. La meva intuïció, potser equivocada, és que una altra expansió no crearà la confiança com per tirar de l'economia. I no ho farà perquè:

3/ La crisi espanyola és estructural, de competitivitat. A Espanya hi ha una cartera de productes (cases) sense vendre. Aquests actius han de baixar de preu i ajustar-se al mercat real (esdir, cal desinflar la bombolla finalment). Això, però, implica que els bancs espanyols han de revisar a la baixa els actius que tenen i reconèixer el forat immens que tenen a dins. I, segurament, això exigeix, atesa la pusil·lanimitat estructural del govern espanyol envers tothom (excepte dels catalans), la intervenció des de fora per evitar una catàstrofe final que produeix una espiral cap abaix i infinita dels *animal spirits* peninsulars.

Lamentablement, aquesta sensació de què els polítics estan instal·lats en la més absoluta provisionalitat és encara més aguda a Catalunya.

A Espanya tenen un pla: carregar el mort a les autonomies (o, més aviat, a l'Autonomia – Catalunya) i intervenir-les (o intervenir-La), tant per recuperar la credibilitat internacional (com ja van fer amb les caixes) com per satisfer la massa populista i ressentida del centre. Esclar que aquesta jugada només donarà una mica més de temps al govern Rajoy (algú a Madrid ja parla d'ell com “Mariano el Breve” – feia uns mesos la dreta en parlava com “Mariano el Deseado”) sense resoldre cap problema de fons.

A Catalunya, en canvi, no hi ha cap pla. L'última proposta és amenaçar amb eleccions anticipades si hi ha intervenció. Sense un itinerari concret, esdir, sense les passes per complir amb el somni sobiranista, les eleccions no faran cap servei. De moment són una amenaça (interessant) per dir a Espanya que si ells enfonsen Catalunya, Catalunya els enfonsa a ells davant dels mercats internacionals. Ara bé, té Catalunya la capacitat i els mitjans directes per fer entendre als mercats i al món que la crisi fiscal catalana és culpa d'Espanya? O Espanya farà servir la convocatòria (si aquesta és complís) per acusar a Catalunya de nova Grècia d'Europa i per recordar-nos la infinita irresponsabilitat medieval i infantil d'aquests catalans emmirallats amb els Fets d'Octubre del 34?

Tot pot ser que l'itinerari hi sigui, però que el govern el té amagat al calaix. Si és aquest cas, però, perquè no comencen a aplicar-lo ara mateix? Perquè no aprovar la llei de consultes ja? Perquè no facilitar el pagament d'impostos directament a la Generalitat mitjançant l'expansió de l'Agència Tributària pròpia? Per què no votar una declaració favorable al concert econòmic i a la sobirania fiscal ja? Per què no preveure les passes necessàries per transitar cap a l'Estat propi? Tot això es pot fer ràpidament i alhora convocar eleccions.

Aquest matí llegia que el sr. Curto, ex dirigent del PP català, ha dit que “la presa de pèl és tan gran que jo estic disposat a donar suport al president de la Generalitat per aconseguir el concert econòmic i l'Estat propi”. Doncs això mateix.

3 **Narcís:** Així és!, el penúltim paràgraf va a missa, atès que qui fum prim...